

विशेष केंद्रीय सहाय्य योजनेअंतर्गत
"Sports equipment's at Ashram Schools" योजनेच्या मार्गदर्शक तत्वांना
मंजुरी देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: केंद्रीय-२०२१/प्र.क्र.३१/का-१९
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
तारीख: ०८/०६/२०२१

संदर्भ-

१. जनजाती कार्य मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र. FN. ११०१५/०१/२०१९/ Grants दि. ११.०३.२०१९
२. शासन निर्णय क्रमांक: केंद्रीय-२०१९/ प्र.क्र.६३/का १९ दि. ३१.०८.२०१९

प्रस्तावना -

केंद्र शासनाकडून दरवर्षी विशेष केंद्रीय सहाय्य अंतर्गत अनुदान, भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद २७५(१) अंतर्गत व अदिम जमाती विकास कार्यक्रम या योजनाअंतर्गत राज्य शासनास अनुदान प्रदान होत असते. या योजनाअंतर्गत प्राप्त होणा-या अनुदानासाठीचे प्रस्ताव मा.मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील कार्यकारी समितीच्या मान्यतेने केंद्र शासनाच्या जनजाती कार्य मंत्रालयाकडे सादर करण्यात येतात. Sports equipment's at Ashram Schools हा प्रस्ताव मुख्यत्वे विभागामार्फत आदिवासी आश्रम शाळेमधील विद्यार्थ्यांना खेळासाठी विविध खेळाचे साहित्य उपलब्ध करून देणे व त्यांच्यामध्ये खेळाची विशेष आवड निर्माण करणे या हेतुने उपलब्ध करून देणे हेतु सादर करणेत आला.

२. आदिवासी विकास विभागामार्फत आदिवासी विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणासाठी शासकीय आश्रमशाळा चालवण्यात येतात. सदर शासकीय आश्रमशाळांमध्ये शिक्षण घेणा-या विद्यार्थ्यांना दर्जायुक्त शिक्षणाबरोबरच विद्यार्थ्यांच्या करमणुक, व्यक्तिमत्व विकास, खेळ यामधील कलागुणांना वाव देणेकरिता विविध सुविधा उपलब्ध करून देणे हे विभागाचे ध्येय आहे. अभ्यासाव्यतिरिक्त विद्यार्थ्यांमधील इतर कलागुणांचा शोध घेणे व त्यांना वाव देणे, त्यांच्यामध्ये खेळाची विशेष आवड निर्माण करणे त्यामध्युन विद्यार्थ्यांचा व्यक्तिमत्व विकास साधणे, याकरिता विभागामार्फत Sports equipment's at Ashram Schools ही योजना केंद्र शासनाकडे प्रस्तावित करण्यात आली. जनजाती कार्य मंत्रालयाने दि. १२.०२.२०१९ रोजी आयोजित केलेल्या Project Appraisal Committee (PAC) बैठकीमध्ये सदर योजना सन २०१९-२० करिता राबविण्यासाठी संदर्भाधिन ०१ पत्रान्वये मंजुरी देऊन एकूण रु. २००.०० लक्ष निधी वितरित केला आहे व सदर निधी संदर्भाधिन २ वरील शासन निर्णयान्वये आयुक्त आदिवासी विकास नाशिक यांना वितरीत केला आहे.

३. आता, आदिवासी विकास विभागांतर्गत चालवण्यात येणारे वसतिगृहात राहणा-या विद्यार्थ्यांकरीता Sports equipment's at Ashram Schools ही रु. २००.०० लक्ष किंमतीची विशेष केंद्रीय योजनेतर्गत सन २०१९-२० करीता मंजुर योजनेच्या अंमलबजावणीच्या मार्गदर्शक सुचना निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-

आदिवासी आश्रम शाळेमधील विद्यार्थ्यांना खेळासाठी विविध खेळाचे साहित्य उपलब्ध करून देणे व त्यांच्यामध्ये खेळाची विशेष आवड निर्माण करणे यासाठी आदिवासी विकास विभागामार्फत

"Sports equipment's at Ashram Schools " ही विशेष केंद्रीय सहाय्य योजनेतर्गत रु. २००.०० लक्ष इतक्या किंमतीची योजना राबविण्यासाठीच्या मार्गदर्शक सूचनांना या निर्णयाद्वारे सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट क्रमांक १ नुसार मंजूरी प्रदान करण्यात येत आहे.

२. सदर योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार वितरीत तरतूदीच्या मर्यादेत योजना राबविण्याबाबत त्वरीत कार्यवाही करण्यात यावी व त्याचे उपयोगिता प्रमाणपत्र आर्थिक व भौतिक अहवालासह शासनास सादर करण्याची दक्षता घ्यावी.

३. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२१०६०९१५०६९९६९२४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्रकाश वि. वाजे)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य

प्रत,

१. मा.मंत्री, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, यांचे खाजगी सचिव ,मंत्रालय,मुंबई
२. मा.राज्यमंत्री, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. स्वीय सहायक,मा. सचिव,आदिवासी विकास,मंत्रालय,मुंबई
४. आयुक्त,आदिवासी विकास,नाशिक
५. आयुक्त,आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे.
६. सहसचिव/उपसचिव,आदिवासी विकास विभाग,मंत्रालय,मुंबई.
७. अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, ठाणे , नाशिक, नागपूर व अमरावती
८. सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प.
९. सर्व अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, आदिवासी विकास विभाग मंत्रालय मुंबई.
- १०.निवड नस्ती (का.१९) आदिवासी विकास विभाग,मंत्रालय,मुंबई.

सन २०१९-२० मधील विशेष केंद्रीय सहाय्य अंतर्गत अनुदान

परिशिष्ट-१

१	योजनेचे नांव	<ul style="list-style-type: none"> Sports equipment's at Ashram Schools
२	योजनेचा उद्देश/हेतू	<ul style="list-style-type: none"> आदिवासी आश्रम शाळेमधील विद्यार्थ्यांना खेळासाठी विविध खेळाचे साहित्य उपलब्ध करून देणे. विद्यार्थ्यांमध्ये खेळाची विशेष आवड निर्माण करणे व खेळाच्या माध्यमातून व्यक्तीमत्व विकास साधण्यासाठी त्यांच्यामध्ये कौशल्य वृद्धिगत करणे
३	वित्तीय तरतूद	<ul style="list-style-type: none"> सन २०१९-२० करीता विशेष केन्द्रीय सहाय्य योजनेतर्गत मंजुर निधी रु. २००.०० लक्ष
४	कालावधी	<ul style="list-style-type: none"> १ वर्ष
५	योजनेचे प्रस्तावित कार्यक्षेत्र	<ul style="list-style-type: none"> सर्व शासकीय आदिवासी आश्रमशाळा
६	योजनेसाठी येणाऱ्या खर्चाचे सविस्तर अंदाजपत्रक	<ul style="list-style-type: none"> एकूण उपलब्ध निधी- रु. २००.०० लक्ष. सविस्तर अंदाजपत्रक संनियंत्रण समिती बनवेल.
७	अंमलबजावणी यंत्रणा	<ul style="list-style-type: none"> सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प
८	नियंत्रण यंत्रणा	<ul style="list-style-type: none"> आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक.
९	योजना अंमलबजावणीची कार्यपद्धती	<ul style="list-style-type: none"> योजनेच्या अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने निर्णय घेण्याकरीता आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांचे स्तरावर खालील प्रमाणे संनियंत्रण समिती स्थापण करणेत येईल. <ul style="list-style-type: none"> आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक - अध्यक्ष अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक - सदस्य प्रकल्प अधिकारी, ए, आ, वि, प्र, (कोणतेही-४) - सदस्य जिल्हा क्रीडा अधिकारी (नाशिक) - सदस्य क्रिडा शिक्षक (कोणतेही-४) - सदस्य उपआयुक्त (शिक्षण) - सदस्य सचिव योजनेच्या अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने निर्णय घेण्याकरीता उपरोक्त समिती सर्वोच्च समिती असेल. क्रिडा साहित्यामध्ये समाविष्ट करणेत येणा-या बाबी, शासनाच्या विहित पद्धतीने खरेदी प्रक्रिया राबवून खरेदी करणे याबाबत कार्यपद्धती ठरविणे हे समितीचे मुख्य कार्य असेल. सर्व प्रकल्प अधिकारी सर्व शासकीय आश्रमशाळांमध्ये योजनेच्या अंमलबजावणीकरीता क्रिकेट बॅट, स्टम्प, क्रिकेट बॉल, बडमिंटन

	<p>रॅकेट,बॅडमिंटन जाळी ,बडमिंटन शटल,फुटबॉल, फुटबॉल जाळी,गोळाफेक साठी गोळा मुलांसाठी,गोळाफेक साठी गोळा मुलींसाठी,भालाफेकसाठी भाला मुलांसाठी,भालाफेकसाठी भाला मुलींसाठी,थाळीफेकसाठी थाळी एक किलो ग्राम, खो-खो पोल, कॅरम बोर्ड, कॅरम पावडर, चेस बोर्ड, क्रिडा साहित्य ठेवण्यासाठी मोठी पिशवी यापैकी सुस्थितीत व खेळण्यायोग्य असलेले क्रिडा साहित्याची नग निहाय माहिती मागवतील. सदर माहिती अपर आयुक्त, आदिवासी विकास यांच्यामार्फत आयुक्त, आदिवासी विकास यांना सादर करतील.</p> <ul style="list-style-type: none"> • खेरेदीकरीताच्या सविस्तर बाबी जसे की क्रिडा साहित्याचा प्रकार, संख्या इत्यादीबाबत संनियंत्रण समिती निर्णय घेईल. क्रिडा साहित्याची किंमत GeM विहित प्रक्रियेमध्ये अंतिम होणारी किंमत असेल. • आयुक्त आदिवासी विकास त्यांचे स्तरावरून GeM प्रणालीद्वारे शासनाच्या विहित पद्धतीने खरेदी प्रक्रिया राबवून साहित्य खरेदी करता येईल. • उपरोक्त नमुद साहित्यापैकी प्रत्येक क्रिडा साहित्याचा किमान १ नग (आश्रमशाळेत सुस्थितीत व खेळण्यायोग्य असलेका क्रिडा साहित्याची नग पकडुन) सर्व आश्रमशाळेत असेल याची संनियंत्रण समिती खात्री करेल. • आश्रमशाळेच्या विद्यार्थीसंख्येप्रमाणात क्रिडा साहित्याचे अतिरिक्त नग आश्रमशाळांना पुरविण्यात येतील. सदर संख्येबाबत संनियंत्रण समिती निर्णय घेईल. • सदर योजना शासकीय आश्रमशाळा करिता आवश्यक असणारे साहित्य खरेदी करण्यापुरते मर्यादित असेल. योजनेतर्गत नवीन बांधकाम/दुरुस्ती बाबी अंतर्भुत करणेत येणार नाही. • शासकीय आश्रमशाळांमध्ये साहित्य पुरवठा झाल्याबाबत व सर्व साहित्य चांगल्या गुणवत्तेचे/दर्जाचे असल्याबाबत संबंधित मुख्याध्यापक यांचेकडून अहवाल घेऊन प्रकल्प अधिकारी, अपर आयुक्त यांचे माध्यमातून आयुक्त, आदिवासी विकास यांना सदर अहवाल सादर करतील. • आयुक्त आदिवासी विकास योजना पूर्णत्वाचा दाखला व उपयोगिता प्रमाणपत्र शासनास सादर करतील • सदर योजना राबविताना गरजेनरुप बदल करण्याचे अधिकार तसेच त्यामध्ये येणार्या अडचणी दूर करण्याचे अधिकार उपरोक्त संनियंत्रण समितीस राहील. तथापि, काही धोरणात्मक बाब उद्भवल्यास शासनाचे मार्गदर्शन घेण्यात यावे.
--	---

१०	निधी वितरण कार्यपद्धती	<ul style="list-style-type: none"> सदर योजनेच्या निधी वितरण टप्पे निश्चितीबाबत सनियंत्रण व मुल्यमापन समिती निर्णय घेईल. तसेच आयुक्त आदिवासी विकास यांचे स्तरावरुन समितीच्या शिफारशीनुसार निधी अदा करण्यात घेईल.
११	मुल्यमापन व संनियंत्रण	<ul style="list-style-type: none"> मुल्यमापन व संनियंत्रणची कार्यपद्धती संनियंत्रण समिती ठरवेल
१२	योजनेची फलनिष्पत्ती	<ul style="list-style-type: none"> आदिवासी आश्रम शाळेमधील विद्यार्थ्यांना खेळासाठी विविध खेळाचे साहित्य उपलब्ध करून होईल. विद्यार्थ्यांमध्ये खेळाची विशेष आवड निर्माण होऊन व खेळाच्या माध्यमातृन व्यक्तीमत्व विकास साधण्यासाठी विद्यार्थ्यांमध्ये कौशल्य वृद्धिंगत होईल.